

Een historische Unesco werelderfgoedstad heeft een verleden ook met de bomen en de bossen die verdwenen. Als www.ggf.be schreven wij mee aan de geschiedenis ! Lees hieronder onze oude brieven aan koning & unesco alsook archiefjes uit Milieurama www.bbiv.be waarvan wij al negen jaar de kleine duimpjes & de roodkapjes zijn...

Anno Domini Pinksteren 2011

Noëlla Elpers

Bomen zijn ridders

Het moet nu 6 jaar geleden zijn dat de bomen van het Lappersfortbos voor een eerste keer geridderd werden. Drie vierde bleef. Een vierde gaf de geest. **Tears in heaven ook voor de bomen ?** <http://www.youtube.com/watch?v=AscPOozwYA8&feature=related> Lees verslag en briefing aan Koning & Unesco ? Aanbevolen Pinkstermuziek voor oren&hart is het dorp & tuinpad van mijn vader <http://www.youtube.com/watch?v=w-5xDSmygg4> <http://www.youtube.com/watch?v=xxzYR6ieUqI&feature=fvwrel> Vluchten kan niet meer <http://www.youtube.com/watch?v=Jw0OLwu9ReE&feature=related>

Op een mooie Pinkster(maan)dag 2005 op de trein met onze kapersdochter Anna en twee vriendinnetjes. We zijn met Het Kapersnest op weg naar Het Lappersfortbos om de bomen te ridderen samen met het Groene Gordel Front, de ex-bosbezitters en The Lappersfort Poets Society actief in www.vbv.be/netwerk. 'Waarom moeten bomen geridderd worden, mama?'

Goede vraag. Onze dochter is gewoon mensen te ridderen die kost wat kost hun ding blijven doen, tegen de stroom in. Het ritueel is speels en ondertussen zijn de Ridders van Het Kapersnest een bont gezelschap. Eén ding blijft: Ridder van Het Kapersnest word je niet zomaar.

Als kaperskapiteine kan ik twee goede redenen aanvoeren om de bomen van Het Lappersfortbos te ridderen.

De eerste reden is persoonlijk. Ik herinner mij hoe ik na schooltijd thuiskwam. Het was voorjaar en ik was zeven. De twintig zomereiken die rond de weide voor ons huis stonden, waren allemaal omgezaagd. De machtige reuzen lagen tegen de grond. Weerloos. Met gebroken takken. Een slagveld dat mij voorgoed is bijgebleven. Mijn vraag - 'Waarom?' - is nooit echt beantwoord. Omdat bomen lastig zijn: ze verliezen hun bladeren en trekken beestjes aan? Omdat ze in de weg staan? Omdat kwajongens in hun kruin klimmen en er wel eens uit donderen? Omdat ze te veel schaduw werpen? Om het hout? Ik weet het nog altijd niet.

De tweede reden is historisch. Kijk naar Paaseiland. Een mysterieus eiland in de Stille Zuidzee met enorme beelden die met hun grote ogen als bewakers langs de kustlijn staan. De beelden zijn boomhoog. Sommige beelden zijn schijnbaar omgevallen. Maar schijn bedriegt: ze zijn neergehaald. Concurrerende stammen wilden kost wat kost het grootste standbeeld bouwen. Dat ze daarvoor de grote palmbomen moesten kappen om die beelden te vervoeren, was bijzaak. Bomen geven waterdamp af. Ze trekken wolken aan. Geen bomen. Geen regen. Geen gewassen. Geen eten. Geen kano's. Toen de Paaseilanders honger kregen, haalden

ze in blinde woede een aantal van die beelden neer. De neergang van Paaseiland begon met een ecologische crisis. De oorspronkelijke inwoners zijn later, door contact met onze ‘moderne’ maatschappij, zo goed als uitgestorven. Stel je de wereld eens even zo voor: een ontvolkte, kale plek waar alleen nog de machtige gebouwen overeind staan.

Mensen hebben bomen nodig. Hebben bomen een eigenaar? De ‘zonevreemde’ bomen in Het Lappersfortbos zijn pionnen die kunnen sneuvelen in een economisch spel. De bomen te Flobecq op het terrein van Marcel Fort worden geofferd voor een stort in het hart van het oude d’Hoppebos. Zijn er geen grenzen aan ‘eigendom’ wanneer het milieu vervuult en de gezondheid van onze kinderen in het gedrang komt?

Bomen zijn wachters, bewakers, beschermers. Op plekken die door de mensen vergeten worden, kunnen zeldzame planten gedijen.

Bomen zijn ridders omdat ze kost wat kost hun ding blijven doen, tegen de stroom in. Maar bomen kunnen zich niet verdedigen. Wie voor de bomen opkomt, mag zich een Ridder van Het Kapersnest noemen.

www.kapersnest.be / www.ggf.be

Laat ons een bos ... (Karel Verleyen) 17/12/2005 – column voor GGF

Laat ons een bos...

Beste Lezer

Wat u van mij te krijgt, is niets meer dan een getuigenis, het verhaal van een aangrijpende ervaring.

Als u mijn internationale paspoorten kon zien, zou duidelijk worden dat ik op nogal wat plekken op deze aardbol heb rondgehangen. Ik heb veel gezien, veel beleefd, maar de herinnering aan de (veel te) korte trip naar Finland zal een van de meest blijvende zijn.

Sedert mijn jongste jaren ben ik een bosmens. Ik speelde liefst in wat toen in mijn ogen een ‘bos’ was al bleek het later niet veel meer dan een wat uit de kluiten gewassen verwilderde parktuin. Ik zoende mijn eerste liefje onder de hoge kruinen van een Frans bos, dat was dan wel een echt bos, ik kon altijd al uren dwalen door bossen, ze ruiken, voelen, horen. Maar voor mij waren ze lange tijd niet meer dan een prettig onderdeel van de natuur.

Tot ik vorig jaar net als veel van mijn collega’s tijdens de Antwerpse Boekenbeurs de vraag kreeg om ‘ambassadeur van de bossen’ te worden. Ik had toen niet meteen een duidelijk idee van wat zoiets kon voorstellen. Greenpeace kende ik uiteraard wel van spectaculaire aanvallen met kleine bootjes op schepen die kernafval of andere smurrie in zee wilden dumpen, van de aanslag op de Rainbow Warrior en van mijn rugzak die ik op aanraden van mijn kleindochter had gekocht omdat ik zo misschien wel zeehondjes hielp redden.

Het was precies Greenpeace dat me vroeg om samen met een aantal collega’s dat

ambassadeurschap op te nemen. Onze opdracht zou zijn om als auteur uitgevers aan te porren om onze boeken op bosvriendelijk papier te drukken. En waar ook mogelijk mensen tot verantwoord papierverbruik aan te zetten.

Zelf had ik eigenlijk weinig boter op mijn hoofd vond ik. Ik weigerde reclame in mijn brievenbus, printte alles ,behalve facturen, op de achterzijde van papier afkomstig van drukproeven en dergelijke en schreef mijn manuscripten op gerecycleerd papier. Ik had ook al de toorn van enkele van uw collega's over me afgeroepen omdat ik in een recensie had geschreven dat ik het zonde vond dat er voor een boek van zo'n trieste kwaliteit bomen moesten worden omgehakt.

Dus engageerde ik me graag als ambassadeur van de bossen, zij het dat ik toch eerst mijn licht was gaan opsteken bij mijn uitgever en de leverancier van papier. Ik laat me liefst niet zomaar eender wat vertellen. Ik kwam in een wondere wereld van vezels, pulp, multinationals, bosvriendelijk papier, FSC-labels en andere tot dan toe onvermoede situaties terecht. Maar al gauw wist ik dat ik net als mijn collega's misschien toch een steentje kon bijdragen om bos te beschermen of te redden. Als we nu eens onze uitgevers vroegen om onze boeken op bosvriendelijk papier te drukken. En als alle auteurs dat nu eens deden...

En toen kwam de uitnodiging van Greenpeace om samen met een aantal collega's uit diverse Europese landen naar Finland te gaan en daar ter plekke te gaan ervaren wat de genadeloze papierindustrie met het oerbos uithaalde.

Ik wil eerlijk zijn, ik was behoorlijk achterdochtig, ik wilde niet voor iemands karretje worden gespannen en ik zag me niet meteen deelnemen aan spectaculaire acties van meisjes en jongens die zich vastketenden aan bomen of tot pulp vermalen boomstammen naar binnen sleepten bij een of andere minister. Ik heb me mijn hele leven ver gehouden van elk lidmaatschap, ik ben geen groepsdier. Maar goed, na een paar telefoongesprekken was ik overtuigd. Er was met dat oerbos meer aan de hand dan alleen maar de vraag of het tot papierpulp mocht worden vermalen. Er bleek een hele beschaving bedreigd als dat bos zou verdwijnen.

En dus vertrok ik met een koffertje vol thermisch ondergoed, fleeces, bergschoenen en... vooral veel vragen.

Ik was ooit eerder in Finland geweest en herinnerde me uren te hebben gereden door eindeloze bossen, dus waar kon het probleem zitten? Maar toen vlogen we over het landschap.

“Zoveel bomen en geen bos te zien!”

Dat dacht ik toen het vliegtuig door de wolkenlaag dook om wat later te landen op de kleine luchthaven van Ivalo.

Het was heel vreemd om al die bomen, militair strak bijna, te zien staan in eindeloze rijen. In de films en foto's die ik voor mijn vertrek had gezien had ik wél bos gezien, oerbos, met alles wat een bos moet hebben aan onderhoud, dode bomen, jonge sprietten aan de voet van goedmoedige reuzen. Maar wat ik onder me voorbij zag glijden was geen bos, dat was een houtplantage.

Toen we, en daarmee bedoel ik dus zeven auteurs uit zeven Europese landen, wat bibberig over de tarmac liepen, bleek dat ik niet de enige was die tot hetzelfde besluit was gekomen. Een bos is meer dan heel veel bomen.

Onderweg naar Nellim, langs nog besneeuwde wegen zagen we al heel snel echt bos. We logeerden in een spartaans hotelletje, nieuw en erg netjes. Het lag bij een uitgestrekt bevroren meer en midden in de bossen. We hadden een stuk van de middag vrij en de groep spatte uiteen, ik denk niet dat iemand zijn koffer heeft uitgepakt. Iedereen wilde duidelijk zijn eerste echte ontmoeting met het bos zo persoonlijk mogelijk beleven.

Ik herinner me nu nog zowat elke stap die ik zette. Ik liep de rijweg over die langs het hotelletje heen slingerde en verdween tussen ruwe stammen. Een snowscooter had er een spoor getrokken en nogal naïef dacht ik dat de sneeuw hard genoeg zou liggen om er overheen te lopen. Drie stappen verder wist ik beter.

Ik hield het verder maar bij vage gebaande paadjes door het bos. Het enige geluid wat ik hoorde, was dat typische knarpen van mijn voetstappen in de sneeuw, het waarschuwend gekwetter van vogels en het verre gehuil van een wolf.

De stilte was onwaarschijnlijk en toen ik onverwacht aan de rand van nog maar eens een meertje stond, en naar de zon keek die door de bomen heen het ijs deed glinsteren begreep ik helemaal niet meer hoe iemand die eindeloze schoonheid wetens en willens kan vernielen. Emotie? Juist. Zo zijn schrijfsters en schrijvers nu eenmaal.

In de sauna later op de avond had zowat iedereen hetzelfde ervaren. De Sami die achteraf met ons kwam praten glimlachte zelfs bij onze emotionele reactie. Hij behoorde tot het volk van wie de toekomst en het bestaan bedreigd wordt door het kappen van dat oerbos. En hij zette ons meteen weer met onze emotionele voeten op de realistische grond.

‘Misschien ontmoeten jullie wel de “loggers”, de helden met de motorzagen’, zei hij. ‘Praat met hen over schoonheid. Ze begrijpen het woord niet eens.’

Loggers zijn inderdaad de houthakkers, de stoere kerels die de oerbossen met de motorzaag te lijf gaan en niet eens respect genoeg hebben voor de natuur om de takken en twijgen die ze achterlaten op te ruimen.

Maar ja, over de Finse houthakkers zijn boeken geschreven, zijn liedjes gemaakt en wie er belang bij heeft, noemt ze helden die Finland groot en rijk hebben gemaakt en nog altijd de Finse economie dragen. Ze zijn op die manier bijna mythische figuren geworden en dus vinden ze dat ze alle rechten hebben.

Niilas, de Sami, had zijn traditionele Samikostuum aangetrokken voor de babbel, Kleurig wollen hemd, leren broek, twee messen waarvan het heft nauwelijks uit de leren schede piept. Hij praatte zachtjes, maar bijzonder overtuigend. En voor het eerst snapten we wat beter waarom die oerbossen voor de Sami zo belangrijk zijn, waarom nieuw aangeplante bossen geen oplossing bieden. Het gaat daarbij over veel meer dan schoonheid. Sami herders zijn in hun bestaan bedreigd omdat hun rendieren alleen kunnen overleven in oerbos. Ze zwerven er doorheen, grazen in de lente en de zomer en leven in herfst en winter van de mossen op de grond. En daar begint het probleem. Hoe stoer zo’n bos er ook uit ziet, het is een bijzonder kwetsbaar ecosysteem. Als in het bos gekapt wordt, krijgt de wind er vrij spel en bevriest de sneeuwlaag. De rendieren kunnen hun voedsel niet meer ‘opgraven’. Blijft de houtafval liggen, is het al gauw helemaal onmogelijk. In de lente is het wachten op het nieuwe groen. En dan vormen slierten hangende korstmossen het

enige voedsel voor de rendieren. En waar komen die mossen voor? Precies, op de bomen van de oerbossen.

Sami en rendieren horen al sedert de prehistorie samen. De herders die intussen cooperatieven hebben gevormd beschermen hun dieren zo goed en zo kwaad als het gaat tegen roofdieren, brengen hen naar plekken waar nog voedsel te vinden is, voederen zo nodig bij. De rendieren worden geslacht en het 'wilde' vlees is een lekkernij.

Vroeger werden ook de geweien verkocht en maakten ze mantels van rendierbont. Helaas is dat voorbij. Een familie moet zo'n honderd dieren slachten om een inkomen te hebben dat ze in leven houdt.

Maar het gaat om meer dan om de Sami alleen. Het bos is ook het biotoop voor honderden heel speciale levende wezens, van boomschimmels tot drieteenspecht en andere zeldzame specimens. Wordt het gekapt, dan verdwijnen die ook.

Hoe interessant ook, het werd allemaal vrij technisch en ik kon me voorstellen dat het geraas van een motorzaag in de handen zo'n blonde Finse reus de zachte stem van de Sami niet langer hoorbaar maakt.

Voor het eerst viel de term 'mensenrechten'. Als een volk bedreigd wordt in zijn bestaan, moet daartegen toch een juridisch middel bestaan. Europa voert de mensenrechten toch hoog in het vaandel?

Ach, Sami zijn niet talrijk, zijn geen vechtersbazen, zijn zelfs niet goed in het debat. Als hun stem toch eens luid genoeg klinkt om een locale rechtbank te doen luisteren, dan wordt die alweer gesmoord onder het juridisch geweld van de advocaten van Metsähallitus, de staatsmaatschappij die de bossen exploiteert. Het is duidelijk dat die danst naar het pijpen van papiergiganten als Stora Enso die steeds meer pulp en papier willen exporteren.

De oerbossen hebben de grootste en rechtste bomen en zijn dus bijzonder waardevol voor de houtindustrie, voor de productie van meubelen, maar ook voor de productie van pulp- en papier. Het perfide van het hele systeem zit hem precies daar. De Finse staat is eigenaar van veel bossen. De staat is de grootste aandeelhouder in Metsähallitus. Die maatschappij 'beheert' de bossen, maar doet ook de kappingen en is op haar beurt aandeelhouder van de papiergigant. Moet er een tekeningetje bij? En het is precies met of tegen dat conglomeraat van financiële belangen dat de schaarse Sami moeten onderhandelen.

De volgende morgen trokken we dan echt het bos in. Het zou meer dan een wandelingetje worden. Eerst een eind met auto's, daarna moesten we overstappen op snowscooters. We zouden Sami rendierherders als gidsen meekrijgen.

De auto's gingen behoorlijk snel over de besneeuwde weg. Die lag evenwijdig met de Russische grens en op de bomen rechts van ons werd dat duidelijk gemaakt door gele stroken met kyrillische tekens. Opeens reden we over een kruispunt met een wegwijzer naar Moermansk!

Thomas, onze chauffeur had het eentonige, maar melodieuze yoikgezang van de Sami in de cd-speler gestopt om ons in de stemming te brengen. Yoik is een oude zangvorm die vaak heel eenvoudige verhalen vertelt over het dagelijks leven, maar volgens de Sami een soort magische kracht bezit.

Magisch of niet, onze chauffeur deed duidelijk onrustig. Hij keek voortdurend links en rechts alsof hij de weg niet herkende. Opeens moest de auto brutaal remmen. ‘End of the road?’ vroeg iemand.

Thomas, onze chauffeur knikte verbaasd. En wat bleek toen. Hij was ervan overtuigd dat hij al veel vlugger het eindpunt had moeten bereiken. Blijkbaar had iemand de weg gewoon een heel eind doorgetrokken. Het was het zoveelste illegale feit. Uit de aard van de zaak liggen in oerbos geen wegen. Wat doet de houtindustrie? De ‘loggers’ leggen er stiekem eind weg aan. En opeens is het oerbos dus niet langer oerbos, redeneren zij perfide.

Waar we gestopt waren, liep nog een nieuwe weg rechts het bos in. Bij het begin ervan stond een bord met het heel duidelijke STOP en nog wat Russische tekst. Het probleem van de illegale kapping was dus letterlijk grensoverschrijdend. Een groot probleem voor de Sami is dat ze inderdaad in meerdere landen leven en het dus heel moeilijk voor ze is om hun krachten te bundelen.

De Russen hielden duidelijk niet van pottenkijkers. Thomas waarschuwde ons heel dringend om geen voet over de grens te zetten. We zouden meteen een boete oplopen en hij kende verhalen over mensen van wie de Russen ook nog alle identiteitspapieren hadden afgenomen en die ter plekke hadden verbrand.

Ik ben toch maar uitgestapt, om te genieten van het uitzicht door het bos, net toen er een schaarse zonnestraal doorheen viel. De slierten korstmos, het leigrijs van de afgestorven bomen, het wit van de sneeuw... Heerlijk mooi was dat. En hoe zouden de Russen...

Ik had niet de tijd om mijn vraag af te maken. Bijna meteen hoorden we het geknetter van scootermotoren. Geen halve minuut later raasden twee Russische grenswachters voorbij. Ze gunden ons nauwelijks een blik. En nog wat later waren het twee werknemers van Metsähallitus, herkenbaar aan het felle oranje van hun thermische pakken. Zelfs in het oerbos had Big Brother blijkbaar ogen.

De Sami kwamen er veel later aan, hun besef van ‘op tijd zijn’ verschilde van het onze. Maar ze waren vriendelijk en de uitstap kreeg iets van een prettig avontuur. In het hart van het bos waar we hoopten een kudde rendieren te zien was het stil. Er waren nog wel sporen in de sneeuw, maar de rendieren zelf zijn verdwenen. Enkele schaarse exemplaren slenterden een eind verder richting horizon.

Een dag lang deelden we het leven van de Samiherder. Ook hij weet niet altijd waar zijn kudde zich bevindt. Ook hij moet op de slee, op ski's of ploeterend door diepe snee achter zijn dieren aan. De stomp van een omgevallen holle boom werd een stookplaats, de stam op de grond bood plaats aan zes personen. Met het grootste van de twee messen die elke Sami draagt, werd droog hout gesnipperd. Met een beetje droog mos eronder vlamde het meteen op. Aan een lange tak werd een zwartberookte waterketel gehangen. Een paar fikse scheppen koffie erin gaven wat later een bijzonder stevig kopje koffie. Er was ook worst voor de lunch. Die prikten we op dunnere aangescherpte twijgen die we schuin in de sneeuw duwen. Zelden heeft een simpele hap zo lekker gesmaakt.

Wat dit nu met mijn liefde voor bossen te maken heeft? Onrechtstreeks alles.

Wanneer uitgevers besluiten om alleen nog papier met FSC-label (Forest Stewarding Council) te gebruiken, redden ze mee de oerbossen, laten ze de Sami toe om hun in onze ogen idyllische levenswijze in stand te houden, redden ze een

ecosysteem dat zijn gelijke niet heeft. Natuurlijk zijn er economische parameters ook, ik zou gek zijn om daarvoor mijn ogen te sluiten, maar was het niet Louis Neefs die al zo lang geleden zong ‘ vergeet voor één keer hoeveel geld een miljoen is, de wereld die moet nog een eeuwigheid mee.’

Het was dat melodietje dat door mijn hoofd speelde toen we de volgende morgen we het Forest Rescue Station van Greenpeace bezochten. Aan de overzijde van de weg stond een groep ‘loggers’. Hun spandoeken, borden en vooral dreigende gebaren logen er niet om. Wij konden maar beter oprotten. En we herinnerden ons de verhalen over agressie en intimidatie van de actievoerders van Greenpeace.

Ik weet niet meer wie de eerste stap zette. Ik weet alleen dat we ondanks de waarschuwingen van de Greenpeacejongens, in groep en met uitgestoken hand op de stoere bonken af stapten. Eventjes waren de loggers duidelijk van hun melk. En kijk eens aan... Twee van de houthakkers ontrolden een spandoek met ‘We love you authors!’ Ze wisten dus duidelijk wie we waren.

Geen tien tellen later waren we aan het praten. Ja, natuurlijk begrepen we ook de bekommernis van mensen die vrezen voor hun job in hun streek. Maar uit een wat moeilijk gesprek in het Engels met een ‘spokesman’ bleek dat de mensen steeds opnieuw worden opgejut door ondermeer Metsähallitus. Zelfs de vakbondsman tussen de loggers gaf toe dat het om een heel klein groepje mensen gaat, zo’n veertigtal ‘loggers’ die het oerbos vernietigen. Ja, natuurlijk konden die moeiteloos aan de slag in de heraan geplante bossen. Een boseigenaar gaf toe dat er echt wel alternatieven zijn voor het kappen van oerbossen, dat het gewoon een kwestie zou zijn van wat creativiteit en van een hoop respect van de Finse overheid voor haar eigen wetten en voor aanbevelingen van bijvoorbeeld de Europese Commissie voor Mensenrechten. Daarmee zou de bedreiging voor de Sami en hun cultuur al worden opgelost.

Nu speelt de Finse regering via via een vuil spel. Zo beweert ze dat er al zoveel bos is beschermd dat meer niet nodig is. De Sami weten beter en willen nu eindelijk onderhandelen op een serieuze basis, maar daarvoor moet eerst het kappen ophouden.

En, betoogden wij, als de Finse overheid zich nu ook eens achter het internationale FSC-label (Forest Stewarding Council) schaarde en dus alleen nog bosvriendelijk papier liet produceren, dan hoefde we niet eens meer naar Finland te komen, tenzij dan om nieuwe vrienden te ontmoeten.

Nu heeft de Finse overheid nog altijd een eigen label, maar dat komt niet overeen met wat eigenlijk noodzakelijk is. En meer dan eens kregen we het argument van dat label voor de voeten geworpen. Wie waren wij dat we dachten het allemaal beter te weten dan de regering zelf?

Toen vond iemand het juiste antwoord. Ja, wij wisten beter, want in ons vaderland zijn we zo kortzichtig dom geweest om onze rijke natuur te vernietigen. Daarom vroegen we ze als vrienden om niet dezelfde fouten te maken. Het leek indruk te maken.

Bijna een uur hebben we staan praten met houthakkers, een eigenaar van een privébos, vakbondsmensen en we raakten het eens dat het allemaal kan worden opgelost. Maar dat er niet langer moet worden gepest, gescholden, gevochten, wél dat er moet worden geluisterd, eerlijk en met een open geest. En vooral dat het

nodig is dat de Finse overheid nu eindelijk eens eerlijk en krachtdadig optreed..

Toen we wegreden, werden we nagewuifd.

Veel later op de middag kwam een van de 'betogers' van die morgen in de cafetaria van het SAMI

museum in Inari naar me toe. Ik kreeg een boek van hem over Finse bossen en hij gaf me een pen.

'Ik hoop dat je hiermee mooie dingen schrijft over onze bossen. En vertel ze in je land maar hoe goed het papier uit Finland is.'

Ik beloofde het hem als hij meehielp om het kappen van het oerbos te stoppen. We hebben elkaar de hand gegeven en elkaar beloofd dat we elkaar zouden terugzien.

Waarom niet? Het Finse oerbos is het mooiste wat ik ooit heb gezien. Ik hoop dat mijn kleinkinderen er ook nog kunnen van genieten en er samen met kleine Sami's achter rendieren mogen aan zitten. Wijlen Karel Verleyen

<http://www.regiobrugge.be/newsread.php?sid=1&aid=499>

Vlamingen houden niet echt van bomen

Als kind klom ik in de hoge populieren van de wei achter mijn ouderlijk huis. Ik gooide een dik touw naar de laagste tak en dat was het beginpunt van een spannende klimpartij. Soms kostte het me heel wat moeite om houvast te vinden. Het gevoel van in de top van een hoge boom te zitten waait nog altijd door mijn hoofd. Daar heb ik voor het eerst van de vrijheid geproefd en die heeft me nooit meer echt losgelaten. Vanuit de top kon ik de huizen van de Kerkstraat zien. Er stonden prachtige Japanse kerselaars die met hun kleurige bloesems de harten van de kinderen vrolijk maakten. Toch werden er bewoners sikkeneurig van die kerselaars. Op het einde van de lente vielen die rotbloemen op het voetpad voor hun deur. Er zou wel eens iemand overheen kunnen struikelen. En alsof dat nog niet erg genoeg was begonnen in de herfst de bladeren te vallen. Voordat de kerselaars gerooid werden door de gemeente waren ze al weg gezeurd (of weggezaagd). Onlangs werd tijdens eens volksvergadering het voorstel om bomen te planten tussen de nieuwe fietspaden en de te drukke verkeersweg weggehoond. Nee, struiken konden nog wel. Maar bomen, liever niet. En als er toch bomen komen dan kun je ze nog altijd met benzine begieten. Vlamingen houden niet echt van bomen.

Mijn vader haalde als aannemer de telefoonpalen een na een uit het unitaire België weg. Tijdens de drie weken van de zomervakantie werden de palen gezaagd in de houtzagerij van de twee onafscheidelijke broers Jaak en Frans. Ik kreeg de eer om van de vroege ochtend tot de late avond mee te helpen met vader. In die zagerij heb ik veel bomen horen schreeuwen van de pijn. Ik heb dit beeld later verwerkt in het boek 'Ik wou dat ik een pop was': over de stokoude man Pros. De bomen van zijn jeugd die vrolijke liedjes zongen heeft hij een na een gekapt. Diezelfde bomen schreeuwden van de pijn toen ze in planken gezaagd werden. Pros is precies door dat geschreeuw doof geworden.

In het voorlaatste jaar van de middelbare school maakten we een studiereis naar

Versailles. Ik maakte toen uitsluitend foto's van de bomen in het park van Versailles. Die eeuwenoude eiken en beuken zegden me toen veel meer dan de capriolen van een dolgedraaide mensgod. Zij stonden tenminste met hun wortels in de grond wat je moeilijk van Lodewijk de Veertiende kon zeggen.

Bomen spelen nog altijd een bijzondere rol in mijn leven. Rond mijn huis zorgen ze voor een inspiratieveld. Voor een schrijver is dat natuurlijk meegenomen. In het weggetje naast mijn tuin werden door de mensen van de ruilverkaveling eikenbomen geplant en kikkerpoelen gegraven. De kikkers trokken met hun zomerse kwaakconcerten reigers aan. Reigers die naast kikkers ook de vissen uit mijn kleine vijver op hun menu willen. De eerste eikels zorgden voor de aanwezigheid van een stel Vlaamse gaaien. Niet dat Vlaamse gaaien zo bijzonder zijn in mijn gemeente. Er wonen er ongeveer vijfentwintig duizend in mensengedaante. Hammenaren worden als gevolg van een oude legende Wuitens of sprekende Vlaamse gaaien genoemd.

Mijn tuin wordt tevens omzoomd door een rij hoge populieren die ik nog samen met mijn vader geplant heb. Mijn vader is er al een hele tijd niet meer maar zijn ziel hangt nog te wapperen in de takken van de bomen.

Bomen zorgen voor ergernis, vooral als ze moeten verdwijnen. De strijd van de Brugse Lappersforters kreeg meteen mijn sympathie. Vechten voor het behoud van bomen, langer dan een jaar als het moet, daar buig ik met alle respect voor. Laatst was ik zelf getuige van het rooien van een deel van een bosje dat achter mijn huis gelegen is. Elke winter genoot ik van de samenkomst van honderden kauwen in die hoge bomen. Het bosje legde voor het beluisteren van die verhalen de wind stil. Een bos hoe klein ook heeft altijd iets magisch en geheimzinnigs. Nu is er een vierde van het kauwenbosje geroid. Net voor de bomen weggesleept werden heb ik hun jaarringen geteld. Ze waren geplant in het jaar dat ik geboren werd. In twee dagen gingen er tientallen jaargenoten voor de bijl. Ik zag het gebeuren en ik deed niks. De kauwen zijn voorgoed verdwenen. Ze willen me niet meer zien. Nooit zullen ze mij nog hun verhalen vertellen.

HERFST

Als het bos van het Lappersfort verdwijnt,
laten de bomen in Vlaanderen
hun bladeren tegelijk
vallen.

Bruges la morte

Als het bos van het Lappersfort weg is,
kan de industrie in Vlaanderen
weer opgelucht
ademen.

Flandre la morte

Wally de Doncker, auteur en lid van de Lappersfort Poets Society. Verschenen in Milieurama, tijdschrift van de Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen Oktober-november 2005 <http://www.regiobrugge.be/newsread.php?sid=1&aid=498>

Net als Frodo & Sam www.lordoftherings.net www.vbv.be/netwerk www.tolkien-movies.com in 'the Lord of the Rings' zijn wij www.ggf.be in 2011 bijna thuisgekomen van een lange bosreis (je ziet video-dagboeken via links <http://www.youtube.com/watch?v=iuMWLeisXlk>) . De wondes van kap & ontruimingen blijven littekens maar de muzes blijven dromen in hun Brugse Lappersfort Poëziebos. Ga er ook eens op bezoek !!

<http://www.uitinwestvlaanderen.be/10235/het-hugo-clauspad-voor-poetische-wandelaars>

Meer filmpjes Lappersfortbos 2001 - 2011

<http://www.youtube.com/watch?v=oW74Rj0RVI4&feature=related> tunnel 2002

<http://www.youtube.com/watch?v=iuMWLeisXlk> (U ziet elfjes & struikrovers & GGF 2007)

<http://www.youtube.com/watch?v=IYC8p7HfjNs&feature=related> (zorro)

<http://www.youtube.com/watch?v=5V4tQTOPcYU&feature=related> (festival nov 2008)

http://www.youtube.com/watch?v=G51h2_qnCvQ&feature=related (d'onderhond zieke pjotr)

<http://www.youtube.com/watch?v=qzRVdjghbDo&feature=related>

http://www.youtube.com/watch?v=w_mnDsgj0hE&feature=related (betoging sos leefmilieu actiegroepen & speech peter theunynck, zieke)

<http://www.youtube.com/watch?v=EIInDYSzl6s4&feature=related> (bezetting 2 herfst 2008)

http://www.youtube.com/watch?v=Hvk_ZZJttjA&feature=related (de boom N kap 2 vaksbaan)

<http://www.youtube.com/watch?v=SiGVEpA57Bc&feature=related>

<http://www.youtube.com/watch?v=b6GYxQoshFc&NR=1>

*“De bevolking zal terug zeggenschap
krijgen over natuur en landschap.”*

Aarde

Het bos bestaat nog uit bomen,
de stad uit huizen van glas,
de weg is wachten en dromen,
de zee zeilt zonder kompas.

De hemel bestaat nog uit sterven.
Bloem is een veelvoud van blad,
zorgvuldig getekende nerven
alsof iemand een plan heeft gehad.

De liefde bestaat nog uit woorden,
gegoten uit lood of uit goud.
Lippen zijn spannende koorden,
verstrikt en verknoopt in het woud.

De wereld bestaat nog uit jagers
en prooi, eet het menselijk brood,
duizelt als aap in een dansende
kooi, smelt als april in de goot.

De aarde bestaat uit verwachten.
Ze koopt zich blind, doof en lam.
Het is niet precies wat we dachten:
ooit springt ieder meer uit zijn dam.

Peter Theunynck, Lappersfort Poets Society

zie [Alfabet van de Lappersfortbossen](#) www.buitengoed.be www.ggf.be

PS. VERKOOP DE BOSSEN AAN CREVITS
een Brugs sprookje ...

Een arme Brugse jongen
met astma en heel slechte longen,
kon zonder zijn puffer niet voort,
zelfs zijn hartritme was al verstoord.

Van al die uitlaatgassen
Zijn ma ging op zoek naar bossen
Zijn pa zocht verwoed naar wat groen,
want om zijn probleem op te lossen
Had men bomen en zuurstof vandoen.

Ze kwamen aan in het Lappersfort

en lazen hier komt heel binnenkort
een pracht van een industriegebied.
Dat hielp hun kleine jongen niet.

Ze kwamen aan de Chartreusenatuur.
Ook daar bleek groen van korte duur.
Men plande bedrijfshoofdkwartieren.
Dag vogels, dag andere dieren.

Ze snapt niet dat het stadsbestuur
zo slordig kon omgaan met de natuur.
Wil men onze jongen helemaal dood?
Hooft niemand dan zijn ademnood?

Pa trok zijn stoutste schoenen aan
en ging voor Patrick Moenaert staan.
Ma had haar mooiste japon uitgekozen
en trok naar het kabinet van Yves Roose.

Ze legden hen hun wensen voor.
Hun burens en vrienden riepen in koor:
"Bestuur, red het groenegordelgebied.
Vergeet onze groene longen niet."

De wijze vaders werden bewogen
door zo' n golf van mededogen,
dat ze snel naar een oplossing zochten
en de bossen aan Peeters verkochten.

Door de poorters werden ze ingehaald
als een Breydel en een De Coninck
Ze hadden een overwinning behaald
en kregen de hoogste beloning.

Peter Theunynck, actief in de Lappersfort Poets Society
<http://www.regiobrugge.be/lappersfortpoets.php>

De wakkere bossen van Vlaanderen

Bosbrief aan de Unesco & de Koning, week van de aarde 2010

Sire, na onze bosbrief <http://www.indymedia.be/nl/node/34885> van het begin van de herfst 2009 is er heel veel gebeurd. Ondertussen kwam ook de Unesco op bezoek in Brugge. Aan u beiden schrijven we vandaag een brief over het werelderfgoed van Vlaanderens bossen... Het is ook een beetje een

verjaardagsbrief: vandaag viert www.ggf.be Groene Gordel Front rond het Lappersfortbos zijn achtste verjaardag.

We hebben net in het Lappersfortbos gewandeld met 3 bosverhalenvertellers die het bedreigde zonevreemde bos van Brugge 2002 als hoofdpersonage hebben. Beluistert u ons verhaal? Wellicht hebt u goede raad en

www.groenepotloden.be potloden voor de politieke wereld in het bosarme

Vlaanderen ? Om de wereld wat mooier te kleuren ! Peter Theunynck,

Lappersfort Poets Society & Luc Vanneste, Groene Gordel Front

Op een dag doken ze op en zwermden uit.

We gaven ze te eten van onszelf.

Op een dag waren ze verdwenen.

Maar ze bleven. 's Nachts worden

we bezocht in onze eigen,

vreemdkeurige dromen.

Dit gedicht van Peter Verhelst siert de stoelen van het Brugse concertgebouw. Het verwoordt ook wat het Groene Gordel Front www.ggf.be overkwam. Op een dag doken bezetters op in het bedreigde Lappersfortbos. Ze maakten ons duidelijk dat je altijd iets kunt doen. In een boom of in je pen klimmen. Een pamflet schrijven en een alternatief dromen. Een verzoekschrift aan de gemeenteraad indienen...

Ze startten hun acties enkele weken voor elf september 2001. Sindsdien is rond het Lappersfortbos ook een groep bosdichters en bosdiplomaten ontstaan, binnen een GGF-netwerk van wakkere burgers & verenigingen. De Lappersfort Poets Society wil de stem zijn van brood & bossen. De muzes van het bos riepen ons wakker op om te strijden voor een verbindingsplek.

Het Brugse Lappersfortbos, de moeder der zonevreemde bossen, is ondertussen grotendeels gered. Het bos heeft naam gemaakt en geschiedenis geschreven tot ver buiten de grenzen van Vlaanderen. Dat we het bos niet integraal konden redden, doet pijn, maar maakt ons niet moedeloos. We hebben een steen verlegd in een bos op aarde en met gedichtendag 2010 wandelden we het Hugo Clauspad in het Poëziebos van Brugge in. Bekijk & beluister hier de opening van het vernieuwde boswandelpad in het Brugse Lappersfortbos

<http://www.youtube.com/watch?v=IKskFwvoXgQ&feature=related>

OP EEN DAG Peter Theunynck

<http://www.regiobrugge.be/lappersfortpoets.php>

Op een dag neemt de rastaman de lift uit de kruin van zijn boom, klautert de directie-assistente met touw en musketons uit haar kantoor. Iemand vouwt alle vooroordelen op, legt angst aan de leiband, doet wantrouwen op slot.

Op een dag lopen driedelige maatpakken

op dreadlocks en piercings af.

Op een dag drinkt men koffie op hetzelfde terras.
Op een dag wordt met dezelfde mond gelachen,
in hetzelfde oor gefluisterd, met hetzelfde hart
gebonsd. Worden dezelfde verhalen beluisterd.

Op een dag keren uitgestorven diersoorten terug,
ruikt de stad naar viooltjes, hars en gedichten.

Op een dag dansen bomen en banen de tango,
heffen bazen en bossen het glas. Op een dag
verhoogt iemand het bruto nationaal geluk.
Richt stad na stad zijn gouden boomstoet in.

Dit gedicht werd geschreven in de zomer van 2009, naar aanleiding van de minnelijke bosschikking tussen boscigenaar GDF SUEZ Fabricom, het Groene Gordel Front www.ggf.be en drie bosbezitters. We spraken af dat we samen voor bosbehoud zouden lobbyen bij de Vlaamse overheid. Die minnelijke schikking heeft niet tot de redding van het laatste stukje bedreigd Lappersfortbos geleid, maar heeft wel de problematiek van de zonevreemde bossen sterker dan ooit op de vergadertafels van de regering gegoooid. In acht jaar tijd is er heel wat bereikt. We hebben 13 hectare Poëziebos kunnen redden en hebben de problematiek van de zonevreemde bossen in Vlaanderen acht jaar lang in de actualiteit gehouden. Die bossen staan nu eindelijk echt op de Vlaamse politieke agenda én in het regeerakkoord.

Participatie met de lokale overheden

Met 12 wakkere Brugse burgers, actief in diverse actiegroepen, dienden we bij de Brugse gemeenteraad <http://www.stadsomroep.com/Detail.asp?NUM=29830> een verzoekschrift in. Het handelt over “communicatie, participatie & relatie van en met burgers in actie-groepen”. Het staat in de lente van 2010 op de politieke agenda van Brugge. Dit verzoekschrift (volledige versie on line op www.ggf.be februari 2010) stelt belangrijke zaken aan de orde:

Kan en wil de gemeenteraad nadenken en debatteren over **mogelijke recepten voor een betere communicatie, participatie & relatie** met burgers en burgeressen in actie- en bewonersgroepen? Kan en wil de gemeenteraad fondsen vrijmaken of heroriënteren voor een **thuisindestadambtenaar**, die werkt aan een blijvende thuisindestadsplek waar pluralistisch overleg en diverse dwarsverbindingen tot stand komen?

Brugge(n) bouwen

Op www.openruimteademruimte.be kunt u zien dat er wel in elke regio een groep wakkere burgers strijdt. De lokroep van ‘thuis in de stad’ verhindert niet dat burgers en burgeressen vaak **afgescheept worden door overheden** die in allerlei

wettelijke processen de geza-menlijke leefomgeving vormgeven (wat vaak samenvalt met vernielen en hun wil door-duwen). De wakkere burgers & burgeressen actief in bewoners- en actiegroepen voeren vaak een eenzame strijd. Er dienen **beter processen van inspraak en participatie uitgedacht** te worden. Daarom zou het goed zijn dat toekomstige ruimtelijke planners actiever en creatiever op zoek gaan naar de mensen die leven in het plangebied.

Meer bos(behoud) in Vlaanderen

Wij vragen aan de Vlaamse regering om **werk te maken van wat ze afspraken in de Vlaamse regeerakkoorden van 2009:** *" We zorgen voor meer toegankelijke stadsrand-bossen en stimuleren kwalitatief hoogstaande groene ruimte in de stad, speelbossen en natuur- en bosgebieden, waarbij er steeds aandacht is voor toegankelijkheid. We activeren het boscompensatiefonds ter ondersteuning daarvan. We maken ook werk van het in kaart brengen van de zonevreemde bebossing en herbestemmen de bossen waar dat nuttig en mogelijk is. "*

Het Lappersfortbos is grotendeels gered. We riepen het uit tot vredes-, poëzie- en boeboeksbos. Laten we die namen eren en laten we nog vele andere zonevreemde bossen (er resten er nog 44.861 ha) met groene potloden als werelderfgoed inkleuren. Met dank aan allen die naar de stem van de bomen & de muzes luisteren.